

Dünyanı dolaşan səsin xatirə ocağı

İfaçılıqda xalq yaradıcılığını, vokal sənətini, estrada janrını sintez edən Rəşid Behbudov bənzərsiz səsi, zahiri görkəmi və aktyorluq istedadı ilə dinləyicinin və tamaşaçının qəlbini ovsunlayan ifaçılardan idi. “Alagöz”, “Gecələr”, “Lalələr”, “Sənə də qalmaz”, “Küçələrə su səpmişəm” kimi dəyərli mahnıların ifaçısı olmuş bu dahi sənətkarın şəffaf, bulaq suyu kimi axıcı səsinin unutmaq mümkün deyil. Bu səs illər uzununu öz şəhri, cazibəsi ilə təkcə sahibinə deyil, həm də onun mənsub olduğu millətə, xalqa, məmləkətə daim şöhrət gətirərək tükənməz məhəbbət qazandırır.

Bu günlərdə unudulmaz maestronun adını daşıyan Dövlət Mahnı Teatrında dünya şöhrətli müğənni, SSRİ Xalq artisti Rəşid Behbudovun anım günü münasibətilə sənətkarın xatirə otağının açılışı oldu. Dəyərli sənətkara məxsus əşyaların sərgiləndiyi bu otaqda xatirələr sanki dil açıb danışır, dahi musiqiçi haqqında zəngin məlumat verir. Rəşid Behbudovun ev şəraitində səsinin yazmaq üçün istifadə etdiyi mikrafon, hər zaman yanında gəzdirdiyi əl radiosu, konsertdən əvvəl səsinin tənzimləmək üçün istifadə etdiyi aparat, müxtəlif dövrlərdə sənətkara təqdim olunmuş diplomlar, təltifnamələr və digər dəyərli əşyalar bura gələn qonaqlar onun haqqında dərin təəvvür yaradır.

xüsusiyyətlərini əks etdirir. İş kabinetində istifadə etdiyi masaüstü saati və mərmərdən hazırlanmış qələm dahi sənətkarın şəxsi iş masasında istifadə etdiyi dəyərli əşyalardandır. Bu əşyalar sənətkarın daxili zövqünü və dövrünün estetik üslubunu əks etdirir. Qələm Moldova Sovet Sosialist Respublikası tərəfindən bu ölkəyə səyahəti zamanı dahi sənətkara xatirə hədiyyəsi olaraq təqdim edilmişdir.

Rəşid Behbudov yaradıcılığında hər zaman Şərq musiqi motivlərinə xüsusi yer verilib. Bu da onun Şərq alətlərinə olan sevgisini göstərir.

Meksikada ona hədiyyə olunmuş Marakas (Latin Amerikası Musiqisində istifadə olunur) zərb alətləri, rəqs şalı olduqca

Şəxsi əşyaları arasında Rəşid Behbudovun səs diapazonu üçün yazılmış “Aman ovçu” mahnısının not yazısı, müxtəlif konsertlər və qostrol səfərlərində geyindiyi kostyum və ayaqqabıları, xarici ölkələrə səyahəti zamanı sənətkara verilən dəyərli hədiyyələr, çəkirdiyi fotolar da yer alır.

Dünyanın müxtəlif ölkələrinə səfərləri zamanı ona verilən dəyərli xatirə hədiyyələri xüsusi diqqət cəlb edir. Bunlardan biri də Pakistan musiqi alətidir. Bu nadir milli musiqi aləti 1983-cü ildə Pakistan Mədəniyyət, İdman və Turizm Nazirliyi tərəfindən Rəşid Behbudova dostluq və mədəni əməkdaşlıq nişanəsi olaraq təqdim edilmişdir. Əl işi olan bu alət Pakistan xalqının zəngin musiqi ənənələrini və milli irsini əks etdirir. Əsər iki ölkə arasında mədəni körpü rolunu oynayır.

Bambukdan toxunmuş ənənəvi Çin şl-yapası isə 1952-ci ildə Çin Xalq Respublikasına edilən rəsmi səfəri zamanı təqdim edilmişdir. Üzərində əllə yazılmış Çin heroqlifləri həmin dövrün fəlsəfi və mədəni mesajlarını daşıyır, bu da əşyanın həm sənət, həm də simvolik dəyərini artırır. Bu hədiyyə mədəni diplomatiyanın incə təcəssümü kimi iki ölkə arasında hörmət və əməkdaşlığı simvolizə edir.

Otağın bir küncündə qoyulmuş divar stendində sənətkarın adını daşıyan gəmi maketi də sərgilənir. 5 min ton yük daşıma gücü olan bu dəniz nəhənginin maketi XX əsrin su nəqliyyatı sahəsində mühəndislik nailiyyətlərini və o dövrün gəmiqayırma

maralığı eksponatlarıdır. Onların içərisindəki xırda daş və muncuqların səsi ifa zamanı musiqiyə ritmik ahəng və yüksək dinamika bəxş edir. Bu eksponat Rəşid Behbudovun beynəlxalq səfərləri zamanı əldə etdiyi və sənət dostları tərəfindən dəyərli hədiyyə kimi təqdim edilmiş nadir nümunələrdən biridir. Müxtəlif illərdə çəkildiyi filmlərdən kadrlar, vaxtilə özünün musiqilərini ifa etdiyi fortepiano aləti və başqa xatirə əşyaları otağa xüsusi gözəllik verir.

Milli musiqi xəzinəmizin, eləcə də Azərbaycan bəstəkarlarının əsərlərinin ölkə hüdudlarından kənarda populyarlıq qazanması məhz Rəşid Behbudovun ifası sayəsində mümkün olub. Tofiq Quliyev, Fikrət Əmirov, Səid Rüstəmov, Vəlif Adıgözəlov, Qara Qarayev, Arif Məlikov və digər görkəmli bəstəkarlarımızın yaradıcılığını onsuz təəvvür etmək mümkün deyil.

Xalqını sonsuz məhəbbətlə sevən sənətkar sovet respublikaları ilə yanaşı, Argentina, Bolqarıstan, Belçika, Çili, Çin, Efiopiya, Finlandiya, Hindistan, İran, İraq, İtaliya, Misir, Türkiyə və digər ölkələrdə geniş konsert proqramları ilə Azərbaycan xalq mahnılarının və bəstəkar əsərlərinin populyarlaşmasında çox böyük rol oynayıb. Yaradıcılığı sərhəd tanımayan Rəşid Behbudovun ifa etdiyi hər mahnı, yaratdığı hər obraz sənət hadisəsinə çevrilib, sənətkar dəfələrlə dövrünün ən yüksək mükafatlarına layiq görülüb.

Fidan SALMANOVA
XQ